

اولین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در فرایندهای تعلیم و تربیت

پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و رضایت شغلی معلمان دوره
متوسطه دوم شهر ابهر در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶

صدیقه یوسفلی^۱

کارشناسی ارشد فلسفه تعلیم و تربیت، آموزگار پایه پنجم ابتدایی، آموزش و پرورش زنجان-منطقه انگوران
Susefli1363@gmail.com

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان بر اساس ویژگی‌های شخصیتی و رضایت شغلی معلمان دوره متوسطه دوم شهر ابهر در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ بود. روش پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی بوده و جامعه آماری آن، شامل ۵۶۱ نفر از معلمان دوره دوم متوسطه بود که با استفاده از فرمول تاباکینگ ۱۵۰ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از دو پرسشنامه استاندارد ویژگی‌های شخصیتی نئو (۱۹۸۶) و رضایت شغلی ویسوکي و کروم (۱۹۹۱) استفاده شد و پیشرفت تحصیلی نیز توسط معدل کلاس دانش‌آموزان سنجیده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی (میانگین و انحراف معیار) و آمار استنباطی (ماتریس همبستگی، و ضریب رگرسیون) استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیتی معلمان با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود داشت ($\leq 0/05$). همچنین بین رضایت شغلی معلمان با پیشرفت تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود داشت ($\leq 0/05$). نتایج ضریب رگرسیون نیز نشان داد که ویژگی‌های شخصیتی پیش‌بینی کننده قوی‌تری برای پیشرفت تحصیلی بود ($\leq 0/05$).

واژه‌های کلیدی: پیشرفت تحصیلی، ویژگی‌های شخصیتی، رضایت شغلی.

۱-مقدمه

پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و بررسی عوامل موثر بر آن موضوع مهمی است که بخش عمده‌ای از پژوهش‌های علوم تربیتی را به خود اختصاص داده است. در ساختارهای تربیتی و آموزشی معیاری که برای سنجش میزان دستیابی به اهداف تربیتی در نظر گرفته شده، پیشرفت تحصیلی است. پیشرفت تحصیلی یعنی اینکه سطح مورد انتظار آموزش برآورده شود و افزایش یادگیری سطح نمرات و قبولی دانش‌آموزان در دروس هر پایه تحصیلی را سبب گردد. در تعریفی دیگر می‌توان گفت چنانچه آموخته‌های آموزشگاهی فرد متناسب با توان و استعداد بالقوه او باشد یا آموخته‌های فرد متناسب با توان و استعدادی وی بوده، در یادگیری فاصله‌ای بین توان بالقوه و بالفعل او نباشد، می‌توانیم بگوییم که دانش‌آموزان به پیشرفت تحصیلی نائل گردیده‌اند (رنجبر و بیان‌فر، ۱۳۹۸). عوامل موثر بر پیشرفت تحصیلی را می‌توان به دو حیطه عوامل فردی و محیطی تقسیم کرد. آنطور که نتایج تحقیقات در این زمینه نشان می‌دهند متغیرهای شخصیتی و شناختی (عوامل فردی) مجموعاً هفتاد درصد و سایر متغیرها از قبیل عوامل محیطی، اجتماعی و موقعیتی سی درصد واریانس